

Tjänsteskrivelse

Datum

2025-05-26

Vår referens

Simon Classon

Utredningssekreterare

simon.classon@malmo.se

Remiss angående Återrapportering Uppdrag budget 2024 - stärka och vidareutveckla Malmö stads drogförebyggande arbete med ett särskilt fokus på samordnade insatser riktade mot barn och unga ASN-2025-6786

Sammanfattning

Kommunstyrelsen fick i kommunfullmäktiges budget för 2024, tillsammans med arbetsmarknads- och socialnämnden, grundskolenämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden och miljönämnden, i uppdrag att: *stärka och vidareutveckla Malmö stads drogförebyggande arbete med ett särskilt fokus på samordnade insatser riktade mot barn och unga.*

Återrapporteringen av budgetuppdraget och tillhörande förslag till utveckling av det ANDTS-förebyggande arbetet har sammanställts i en rapport. I rapporten föreslår stadskontoret att en funktion som ANDTS-samordnare placeras på arbetsmarknads- och socialförvaltningen.

Arbetsmarknad- och socialnämnden berörs av 14 av kommunfullmäktiges 15 mål för staden. Utöver det har förvaltningen tre stadsövergripande uppdrag. Med stora förändringar som kommer till följd av den nya socialtjänstlagen samt det viktiga uppdraget med att förebygga att unga riskerar att hamna i kriminalitet ser förvaltningen ett behov av att kunna fokusera på sitt kärnuppdrag.

Med beaktande av reglementet, rapportens slutsatser och att andra samordningsuppdrag redan är etablerade på stadskontoret anser förvaltningen att funktionen som ANDTS-samordnare inte behöver en ny organisatorisk hemvist.

Förslag till beslut

1. Arbetsmarknads- och socialnämnden godkänner yttrandet avseende ”Remiss angående återrapportering uppdrag budget 2024 – stärka och vidareutveckla Malmö stads drogförebyggande arbete med ett särskilt fokus på samordnade insatser riktade mot barn och unga” enligt förvaltningens förslag.

2. Arbetsmarknads- och socialnämnden skickar yttrandet till kommunstyrelsen.

2. Arbetsmarknads- och socialnämnden justerar paragrafen omedelbart.

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse - Remiss angående Åtterrapportering Uppdrag budget 2024 - stärka och vidareutveckla Malmö stads drogförebyggande arbete
- Yttrande - Remiss angående Åtterrapportering Uppdrag budget 2024 - stärka och vidareutveckla Malmö stads drogförebyggande arbete

Beslutsplanering

ASN beredning 2025-04-30

ASN beredning 2025-05-28

Arbetsmarknads- och socialnämndens arbetsutskott 2025-06-05

Arbetsmarknads- och socialnämnden 2025-06-19

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Kommunstyrelsen fick i kommunfullmäktiges budget för 2024, tillsammans med arbetsmarknads- och socialnämnden, grundskolenämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden och miljönämnden, i uppdrag att: *stärka och vidareutveckla Malmö stads drogförebyggande arbete med ett särskilt fokus på samordnade insatser riktade mot barn och unga.*

Stadskontoret har i planeringskommentaren för uppdraget definierat det till:

För att stärka stadens samlade arbete kommer därför en aktualisering av stadskontorets tidigare inventering av stadens pågående arbete att genomföras. Därefter görs en avstämning av inventeringen mot den nationella ANDTS- strategin, kommunens nya brottsförebyggande uppdrag och arbetet med lokal utveckling för att slutligen lämna förslag till hur Malmö stads samlade drogförebyggande arbete kan stärkas och vidareutvecklas. Förslaget ska ha ett särskilt fokus på samordnade insatser riktade mot barn och unga

Resultatet av kartläggningen presenteras i föreliggande ärende. Rapporten har strukturerats utifrån den nationella ANDTS-strategins mål och prioriterade insatsområden. Utifrån budgetuppdraget har stadskontoret fört dialog med ett flertal aktörer.

Åtterrapportering av budgetuppdraget och tillhörande förslag till utveckling av det ANDTS-förebyggande arbetet har sammanställts i en rapport.

I likhet med budgetuppdraget för 2018 konstaterar stadskontoret att det saknas en modell för central samordning av det ANDTS-förebyggande arbetet. En sådan modell bedöms ge bättre förutsättningar att undvika parallellstrukturer och samarbetsytor med snarlikt fokus.

Stadskontoret uttrycker att en central ANDTS-samordningsfunktion bedöms ge bättre förutsättningar till överblick av stadens arbete med bäring på ANDTS-området och möjlighet att föreslå förbättringar och ändringar sett ur ett systemperspektiv. Därutöver menar stadskontoret att förslaget skulle innebära att en central funktion inte exklusivt skulle inriktas mot barn och unga.

Slutligen uttrycks att rollen som ANDTS-samordnare inte uteslutande bör inriktas mot sociala preventionsinsatser utan även inkludera andra aspekter, som till exempel frågor relaterat till tillgänglighetsbegränsning, tillsyn och tillståndsgivning och insatser utifrån Malmö stads arbetsgivarroll.

Stadskontoret föreslår att funktionen som ANDTS-samordnare placeras hos arbetsmarknads- och socialnämnden.

Rollen som ANDTS-samordnare föreslås inkludera:

- att företräda Malmö stad i Länsstyrelsen Skånes nätverk för kommunala ANDTS-samordnare och utgöra stadens kontaktperson i det regionala samarbetet,
- att själv eller tillsammans med andra berörda medarbetare/uppdrag representera Malmö stad i samverkansstrukturer med bäring på ANDTS-frågorna (exempelvis i relation till Polisen, Tullverket, Socialstyrelsen, Folkhälsomyndigheten och Länsstyrelsen),
- att förmedla och sprida information kring ANDTS-frågorna internt i Malmö stad,
- att arbeta med analyser och lägesbilder av utvecklingen inom ANDTS-området i Malmö kommun avseende ett befolkningsperspektiv (inte enbart avseende barn och unga),
- att bereda förslag till styrdokument (strategier, program, handlingsplaner med mera) relaterat till ANDTS-prevention,
- att bereda svar på remisser och motioner med bäring på ANDTS-prevention,
- att samordna arbetet med att besvara Folkhälsomyndighetens enkätundersökning "Länsrapporten",

- att understödja arbetet som följer på den nya socialtjänstlagen, vilken ställer anspråk på att socialtjänsten ska arbeta mer förebyggande och säkerställa att verksamheten bedrivs i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet,
- att ansvara för webbinnehåll relaterat till området uppdateras på Malmö stads externa webb (malmo.se) samt på intranätet (Komin),
- att regelbundet föra dialog med stadens övriga samordningsfunktioner med koppling till det ANDTS-förebyggande arbetet, samt att informera eventuell styrgrupp kring utveckling som sker regionalt och nationellt inom ANDTS-området, samt återföra information från det lokala planet till den regionala (och i vissa fall nationella nivån).

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen har bidragit till kartläggningen med underlag kring vilka insatser som förvaltningen tillhandahåller. Förslagen har däremot inte förankrats med förvaltningen.

Förvaltningens övervägande

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen är positiv till ambitionen att skapa en tydligare och mer effektiv samordning av stadens drogförebyggande arbete. Däremot ser förvaltningen flera nackdelar med de förslag som presenteras i rapporten.

Socialtjänsten har inom ramen för sitt grunduppdrag ansvar för att förebygga skadligt bruk genom sociala preventionsinsatser samt ge stöd och behandling till individer i behov av det. Förvaltningen arbetar utifrån det aktivt med frågan.

Däremot ser förvaltningen att det finns flera delar av det förebyggande arbetet gällande ANDTS som ligger utanför förvaltningens uppdrag och ansvarsområde. Förvaltningen ser därför inte att den bästa lösningen för att vidareutveckla stadens förebyggande arbete skulle vara genom att byta organisatorisk hemvist för uppdraget som ANDTS-samordnare.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen berörs av 14 av kommunfullmäktiges 15 mål för staden. Utöver det har förvaltningen tre stadsövergripande uppdrag (Fri från våld, Universell prevention och stadens centrala krisstöd). Med stora förändringar som kommer till följd av den nya socialtjänstlagen som träder i kraft 1 juli 2025 samt det viktiga uppdraget med att förebygga att unga riskerar att hamna i kriminalitet ser förvaltningen ett behov av att kunna fokusera på sitt kärnuppdrag.

Vidare så uppfattar förvaltningen att organisationen för stadens drogförebyggande arbete redan är beslutad av kommunfullmäktige och att funktionen som samordnare för

det drogförebyggande arbetet ska finnas på stadskontorets analys- och hållbarhetsavdelning.

Beslut gällande organisationen för stadens drogförebyggande arbete fattades i samband med Malmö stads budget för 2018. I budgeten gav kommunfullmäktige kommunstyrelsen i uppdrag att i samråd med berörda nämnder, utreda och föreslå en mer ändamålsenlig organisation av stadens drogförebyggande arbete.

I uppdragsbeskrivningen låg fokus på att tydliggöra och definiera det drogförebyggande arbetet samt att redovisa eventuella ekonomiska konsekvenser och hur Malmö stads kontakter med berörda myndigheter bör utformas. När uppdraget slutrapporterades till kommunfullmäktige beslutades, utifrån förslag från stadskontoret, att: *stadens drogförebyggande organisation utgörs av stadens ledningsgrupp, en lokalt förankrad samverkansgrupp samt en samordnare.*

I ärendet från 2018 (STK-2019-1245) beskrivs vidare att samordnare för det drogförebyggande arbetet, föreslås ha sin hemvist på stadskontorets analys- och hållbarhetsavdelning.

I återrapporteringen av budgetuppdraget från 2024 anges att stadskontoret är en olämplig placering för en ANDTS-samordnare utifrån att de inte ska agera från en ”överordnad” position relaterat till övriga nämnders mandat. Samma gäller i än högre utsträckning för arbetsmarknads- och socialförvaltningen, som inte har något mandat över andra förvaltningar i frågan.

I kommunfullmäktiges reglemente för styrelsen och övriga nämnder beskrivs kommunstyrelsens samordnande ansvar enligt nedan:

Kommunstyrelsen ansvarar för beslut om samordning mellan nämnderna och ansvarar för att en effektiv och ändamålsenlig organisation upprätthålls. Kommunstyrelsen har också rätt att fatta avgörande beslut när nämnder utifrån sina respektive ansvarsområden och uppgifter är oense i något hänseende (s8).

Med beaktande av reglementet, rapportens slutsatser och att andra samordningsuppdrag redan är etablerade på stadskontoret anser förvaltningen att funktionen som ANDTS-samordnare inte behöver en ny organisatorisk hemvist.

Förvaltningen bedömer därför att funktionen för samordning av stadens arbete med ANDTS inte bör placeras hos arbetsmarknads- och socialnämnden.

Ansvariga

Jonas Magnusson Enhetschef
Truls Hallin Avdelningschef

Britt-Marie Pettersson Förvaltningschef